

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

בשביל החיוך הזה כל ההשקעה היתה שווה!!!

עמוד 1 מתוך 49 עמודים

לכל החברים שלום,

חברי משואה לשואה ולגבורה מברכים את חברנו היקר דודו בניש על קבלת תעודת ההוקרה בעבור פעילותו ההתנדבותית רבת השנים עם תלמידים ונוער והשתתפותו הפעילה בפרויקט "פרח לניצול". יש לציין כי דודו בניש ממשיך במקביל גם בהתנדבות בשורות המשמר האזרחי – משטרת ישראל וכמובן בשירות המילואים בצה"ל מעבר לגיל החובה!

המועצה המקומית בית-דגן
לשכת ראש המועצה

מוענק בזה לדודו בניש

מתוך הערכה והוקרה על פועלך הרב במשך מספר שנים. על עבודתך הציבורית בהתנדבות עם תלמידים ונוער בבית דגן, בתפקידך כראש שבט צופי דגן. פעילותך הייחודית ואישיותך המיוחדת תורמת רבות לחינוך ילדנו להיות אזרחים ערכיים.

הערכה מיוחדת על פעילותך במסגרת פרויקט "פרח לניצול" כמג"ד בצה"ל בו הגעת לניצולי שואה תושבי בית דגן והגשת להם תעודת הוכרה ואף תיעדת את סיפורם האישי.

**על כל אלה ועוד אני גאה להעניק לך
תעודה זו
ישר כוח!**

רמי תנעמי
ראש המועצה

אהיזב לאדם ישרו יוכנאיו ואופיו

ערב 8ם העצמאות תשע"ז 68 שנה למדינת ישראל

פתח דבר – משואה לתקומה

הקשר הישיר משואה לתקומה בא לידי ביטוי מוחשי וכואב ב-3 ביקורים שקיימנו השנה אצל שורדי השואה:

1. מר יהודה שלון, שכל את אחיו שורד השואה חיים-אברהם גרובר ז"ל שנפל במלחמת הקוממיות.

קישור לרשומת "יזכור" של חיים-אברהם ז"ל:

<http://www.izkor.mod.gov.il/HalalView.aspx?id=90525>

2. הגב' מרים בולה, שכלה את בנה הטייס סגן חנניה בולה ז"ל שנפל במלחמת ששת הימים.

קישור לרשומת "יזכור" של חנניה ז"ל:

<http://www.izkor.mod.gov.il/HalalView.aspx?id=46481>

3. הגב' קלרה הרשקוביץ, שכלה את נכדה לוחם הצנחנים סמ"ר נדב רוטנברג ז"ל שנפל בפעילות מבצעית בגבול רצועת עזה.

קישור לרשומת "יזכור" של נדב ז"ל:

<http://www.izkor.mod.gov.il/HalalView.aspx?id=517938>

כמו כן השנה הלכה לעולמה הגב' פנינה אקרמן ז"ל ששכלה את בנה לוחם השריון סמ"ר יהודה אקרמן ז"ל שנפל במלחמת יום הכיפורים.

קישור לרשומת "יזכור" של יהודה ז"ל:

<http://www.izkor.mod.gov.il/HalalView.aspx?id=95606>

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

סיכום הפעילות

לפי בקשות שקבלנו, החל מהשנה אנו מתחילים להשתמש בכינוי "שורדי השואה" ולא "ניצולי השואה" כפי שהיה מקובל. שם הפרויקט "פרח לניצול" לא נקבע על-ידינו, כמובן.

בחודשים אפריל ומאי 2016 התקיים זו הפעם השתים-עשרה פרויקט "פרח לניצול", במסגרתו קציני וחיילי צה"ל מבקרים שורדי שואה בביתם ומביאים להם את ברכת צה"ל. השנה זו **השנה השישית** בה קציני וחיילי מילואים משתתפים גם הם. ההשתתפות של אנשי המילואים היא בהתנדבות מלאה, ללא קבלת ימ"מ או החזרי נסיעה.

כל שורד ושורדת קבלו תעודה מעוצבת – דוגמה בעמוד 2 - שהמבקרים הוסיפו עליה את שמם.

בנוסף לביקורים בבתי השורדים, השנה:

1. ביוזמת חברנו **אילן הררי** התקיים בראש העין זו השנה הרביעית ברציפות פרויקט "פרח לניצול". חיילים ותלמידים ארחו שורדי שואה.

2. חזרנו וסייענו בפעם השלישית ברציפות לעיריות טבריה ומעלות-תרשיחא לקיים עצרות מרכזיות לשורדי השואה באותן ערים, כאשר העצרת בטבריה התקיימה ביום ד' 04.05.2016 והשתפו בה למעלה מ-100 שורדי שואה והעצרת במעלות-תרשיחא התקיימה ביום ה' 05.05.2014 והשתתפו בה כ-200 שורדי שואה [תמונות בהמשך].

3. **חדש!!!** סייענו לעיריית רעננה לקיים לראשונה 2 טקסי קבלת פנים לשורדים, בהשתתפות כ-140 שורדים [תמונות בהמשך].

4. בסיוע שלנו שורד השואה מר אריה שילנסקי קיים 2 הרצאות לפני חיילי צה"ל [תמונות בהמשך]:

(1) לפני כ-100 חיילי יחידת דובר צה"ל ב-02.05.2016 בתל-אביב, בהשתתפות דובר צה"ל תא"ל מוטי אלמוז ופיקוד היחידה.

(2) לפני כ-60 חיילי עוצבת המפץ ב-04.05.2016 בבסיס עוצבת המפץ בחוות השומר.

על סמך הניסיון מקיום האירועים הרחבים בראש העין, בטבריה, במעלות תרשיחא וברעננה, בשנה הבאה האירוע בטבריה בשנה הבאה יקבל אופי שונה ויהיה דומה למתכונת הנהוגה בראש העין. אירוח ניצולי השואה יתקיים בבוקר יום השואה עצמו בבית ספר תיכון בהשתתפות התלמידים, חיילים ובני נוער מתנדבים מהעיר.

נשמח כמובן לסייע לכל מי שירצה לקיים עצרת מרכזית במקום היישוב שלו. מומלץ להתחיל לתכנן מוקדם ככל האפשר ולקיים את האירוע בשילוב הרשות המקומית.

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

המלצה :

לא לכל המתנדבים יש מדי א'. לקראת המבצע בשנה הבאה מומלץ להקצות למתנדבים סט מדי א' כולל תג יחידה.

בעיות :

בעיות שנתקלנו בהן ולא אפשרו למספר חברים לבקר את השורדים :

1. שורדים טענו שכבר ביקרו אותם או תיאמו איתם ביקור מיחידות אחרות.
2. שורדים טענו שהם לא יודעים על הנושא ושלא פנו ולא תיאמו איתם מראש.
3. שורדים טענו שדברו איתם ואמרו שהם לא רוצים ביקור.
4. שורדים חולים או לא במצב בריאותי שאפשר ביקור.
5. כתובות לא נכונות.

היות והשנה כמות המקרים בהם לא ניתן היה לבקר ניצולים מהסיבות הנ"ל היה גבוה בהרבה מהשנים הקודמות, נדרשת מחשבה בקרן ובאכ"א כיצד ניתן להימנע ממקרים כאלו בעתיד. מצורפים להלן סיכומי הפעילויות ותמונות.

לידיעה :

1. לא כל השורדים הסכימו להצטלם וכמובן כבדנו את בקשתם.
2. בגלל גודל הקובץ נאלצתי להוריד את איכות התמונות ואתכם הסליחה.
3. למרות סיכום מוקדם מתאריך 17.01.2016 של הח"מ עם קח"ר, תא"ל **אבנר פז צוק**, כי ישלח מכתב פנייה לכל בוגרי "עדים במדים" להצטרף לפרויקט, המכתב לא נשלח ומכאן שלא ניתן היה להרחיב את מספר המבקרים וכתוצאה מכך שורדים רבים נוספים שניתן היה לבקר נשארו מחוץ לתיחום הפרויקט. נכון לפרסום סיכום זה איננו יודעים מדוע הסיכום לא מומש.
4. לפי הנחיית ראש אכ"א ובשיתוף פעולה בין קח"ר ו-"יד ושם", בימים אלו יוצא לדרך פרויקט תיעוד מורשת הניצולים. הרצון הוא לתעד ניצולים החיים עמנו ובהמשך לאסוף תעוד על ניצולים שאינם בחיים, כאשר המכנה המשותף אינו סיפור השואה בלבד אלא תרומתם למדינה והשאת החותם על החברה. בימים הקרובים נעביר לכם "קול קורא" בנדון מטעם קח"ר ואנו מקוים להשתתפות רחבה של החברים.

תודות מקרב לב לחברנו סא"ל (מיל') **חיים כהן**, פרויקטור "פרח לשורד 2016", על הסיוע ושיתוף הפעולה הנפלא לו זכינו.

בתקווה להמשך פעילות פורה ובברכה,

אלדד אורן

מרכז פעילות "משואה לשואה ולגבורה"

מאי 2016

=====

אלדד אורן

נייד 055-6622373

דוא"ל eldad.oren@013net.il

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

התעודה שחולקה

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

הרצאות מר אריה שילנסקי בפני חיילים

הרצאה בפני חיילי דובר צה"ל 02.05.2016

בוקר טוב,

מצרפת לכם תמונות מהעדות של אריה שילנסקי בפני קציני וחיילי חטיבת דובר צה"ל (התמונות הן לשימוש פנימי, לא להפצה).
שוב תודה על העדות המרגשת ועל כך שאריה הסכים לספר לנו את סיפור חייו ממקור ראשון.

בהערכה,

רותם שפיר
קמ"ד צבא חברה
דובר צה"ל

הרצאה בפני חיילי עוצבת המפץ 04.05.2016

עמוד 7 מתוך 49 עמודים

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

קבלות פנים לניצולים לרגל יום השואה והגבורה – רעננה

את 2 קבלות הפנים שהתקיימו ברעננה ב- 4 במאי ריכז חיים אורן, חבר "משואה לשואה ולגבורה".

להלן סיכום האירועים וכן הדברים שנשא.

סיכום חיים אורן:

היה מרגש!

והחשוב שיש לנו מחויבות של ראש העיר לקיים את הטכסים בשנה הבאה!

העיר רעננה ציינה את פעילות "פרח לניצול" בשני טכסים מרגשים:

1. בבוקר - טכס במרכז יום לקשיש ברעננה
2. אחרי הצהרים - טכס בארכיון לתולדות רעננה.

שני הטכסים היו במעמד:

ראש העירייה **זאב ביילסקי**, סגנית ראש העיר **רונית ויינטרוב**, מנהלת האגף לשירותים חברתיים ד"ר **רותי נאור** ומנהלת המחלקה לרווחת האוכלוסייה המבוגרת **שרה קראים**. בטכסים השתפו 151 ניצולי שואה.

נשאו דברים:

- ראש העירייה שציין את גבורתם של ניצולי השואה ואת תרומתם לתקומת עם ישראל במדינת ישראל. הוא אף הזכיר את האנטישמיות שמרימה ראש באירופה ותמה כיצד נשכח זיכרון השואה. ציין את הערכתו לצה"ל שמגן על מדינת ישראל זה 36 שנים והביע רצון להמשיך את פעילות "פרח לניצול" בשנה הבאה באותם מקומות.
- סגנית ראש העירייה הזכירה את רקע משפחתה שנספתה בגטו ברסט בפולין והביעה את הערכתה ואהבתה לניצולים.
- תת אלוף במילואים **אורי מנוס** תושב רעננה היה נציג צה"ל בשני הטכסים. הוא העלה על נס את תרומתם של ניצולי השואה במערכות ישראל ואת סיפור גבורתם.
- אני נשאתי דברים בשם "פרח לניצול" בזכות תרומת ניצולי השואה לתקומת מדינת ישראל שזה בבחינת נס. הזכרתי את הנקודה האישית שלי בפרויקט "פרח לניצול" שהורי ניצולי השואה עלו לישראל בספינת המעפילים "אקסודוס".
- בטכס הראשון השתתפו 6 חיילים מיחידת דובר צה"ל ועוררו התרגשות רבה בקרב הניצולים. לצערי בטכס השני אחה"צ לא הגיעו חיילים וחבל. עיריית רעננה סיפקה פרחים שחולקו עם התעודות המרשימות של "פרח לניצול". לסיכום אנחנו על המפה ברעננה לשנים הבאות!

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

דברי חיים אורן בטקס:

כבוד ראש העירייה זאב ביילסקי
סגנית ראש העירייה גברת רונית ויינטרוב
מנהלת האגף לשירותים חברתיים ד"ר רותי נאור
מנהלת המחלקה לרווחת האוכלוסייה המבוגרת גברת שרה קראים,
ניצולים יקרים,

אני שמח לפתוח את הטכס של "פרח לניצול" הראשון בעיר רעננה לקראת יום הזיכרון לשואה ולגבורה שחל השבוע.

מזה כמה שנים מקיים צהל את פרויקט "פרח לניצול" במספר גדל של ערים בישראל במסגרתו מבקרים קציני וחיילי צה"ל את ניצולי השואה ומביעים באופן אישי את הכבוד וההוקרה שלהם לסיפור גבורתם של הניצולים ולחלקם בתקומת מדינת ישראל.

ברצוני להודות לראש העיר מר זאב בילסקי על שנתם למשימה חשובה זו. יישר כוח.

ניצולים יקרים, ראו בטכס הזה תשובה לטרגדיה של רציחתם של 6 מיליון יהודים בשואה, ועדות שלעולם לא נשכח את השואה, והעובדה שיש לנו היום את מדינת ישראל ואת צבא ההגנה לישראל החזק שהוא הערובה היחידה שהשואה לא תקרה עוד. צהל עומד מול אויביו 66 שנים וימשיך כך גם בעתיד.

שמי חיים אורן ויש לי נקודה אישית בפעילותי בטכס "פרח לניצול": הורי ז"ל ניצולי שואה שעלו לישראל בספינת המעפילים אקסודוס. הם חינכו אותי לזכור תמיד את השואה ולהעריך את נס תקומת מדינת ישראל.

אני רוצה לאחל לכם ניצולים יקרים עוד הרבה שנים טובות וברוכות בארץ הנפלאה שלנו.

עמוד 10 מתוך 49 עמודים

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

עצרת יום השואה והגבורה – טבריה

כמו כל שנה נערכה בטבריה עצרת עירונית מרכזית לשורדי השואה.

בהמשך לחבירה בין "עוצבת המפץ" לעיריית טבריה ובמסגרת שיתוף פעולה זה חיילי העוצבה השתתפו בשלושה נושאים:

1. ביקרו את שורדי השואה שחיים בטבריה.
2. הביאו את ברכת צה"ל לשורדי השואה בטקס קבלת פנים שערך מר **יוסי בן דוד**, ראש עיריית טבריה. הנחה את הטקס אלדד אורן, קצין החינוך של חטיבת "אגרוף הברזל" ומ"מ קצין החינוך האוגדתי ואת ברכת צה"ל הביא אל"מ **הישאם אברהים** מח"ט "אגרוף הברזל". אל"מ [מיל'] נעם צוק מחטיבת "אגרוף הברזל" וסא"ל אוהד אורגל מ"עוצבת המפץ" כיבדו בנוכחותם את האירוע.
3. החיילים **יעל וארון** נשאו דברים והדליקו משואה בעצרת.

קבלת הפנים והעצרת אורגנו ונוהלו למופת על-ידי **גלית סגרון**, מנהלת המחלקה לתרבות ואמנות בעיריית טבריה בסיוע **פרגי שמש** מנכ"ל העירייה, והשתתפו בהן כ-700 איש מתוכם למעלה מ-100 שורדים.

לאור חשיבה משותפת שקיימנו עם ראש העירייה, קבלת הפנים לשורדים בשנה הבאה תתקיים באחד מבתי הספר התיכוניים בעיר בעות הבוקר של יום השואה והגבורה עצמו, בהשתתפות בני נוער מתנדבים, תלמידים וחיילי אוגדת המפץ.

מימין לשמאל:

סא"ל **אוהד אורגל**, ראש עיריית טבריה מר **יוסי בן דוד**, אל"מ **הישאם אברהים**, אל"מ [מיל'] **נעם צוק**, רניג [מיל'] **אלדד אורן**.

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

הנוער המתנדב הנפלא של טבריה

שורדי השואה בטקס

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

יעל ואלון בטקס הדלקת המשואות

אלון – ניצולי שואה יקרים, משפחות, תושבי העיר טבריה
יעל – ביום זה, נאסף עם ישראל להעלות על נס את זכר השואה והגבורה שארעה לעמנו לפני יותר מיובל שנים

אלון - אנו חיילי צה"ל, חשים קשר עמוק וחזק עם זכר השואה ועם ניצולי השואה
יעל - צבא ההגנה לשיראל עוצר ביום זה להוקיר את זכרם של רבבות ישראל שנרדפו נרצחו והושמדו בידי הצורר הנאצי

אלון - אנו זוכרים את הגבורה אל מול הייאוש ומוקירים את השורדים שהצליחו בתעצומות נפש לשרוד את הזוועות
יעל - לבושים במדי צה"ל אנו מדליקים משואה זו ואנו מתחייבים לעמוד על המשמר אל מול מבקשי רעתנו

אלון - שבועתנו להגן על עם ישראל ומדינת ישראל
יחד - לזכור ולעולם לא לשכוח!

עצרת יום השואה והגבורה – ראש העין

ביוזמת חברנו **אילן הורי** התקיים בראש העין זו השנה הרביעית ברציפות פרויקט "פרח לניצול".

חיילים ותלמידים ארחו את שורדי השואה.

השורדים קבלו תעודה + פרח. הפרחים התקבלו כתרומה מעיריית ראש העין.

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

עצרת יום השואה והגבורה – מעלות תרשיחא

ביוזמת חברינו רס"ן [מיל'] רמי שלמון ואל"מ [מיל'] יורם אילון ובעידוד ותמיכת מר שלמה בוחבוט, ראש עיריית מעלות תרשיחא שגם השתתף כמוזבן במפגש, נערכה במעלות תרשיחא זו הפעם השלישית ברציפות עצרת עירונית מרכזית לשורדי השואה וכן מפגש עם שורדי השואה. רס"ן [מיל'] רמי שלמון נשא ברכה בשם צה"ל.

במפגש השתתפו 200 שורדים וכן נערכו 8 ביקורים אישיים אצל שורדים בבתיהם. השורדים קבלו זרי פרחים, תעודות וסלסלות של עוגיות.

במפגש מרגש ומיוחד הודלקו 6 נרות זיכרון על-ידי 6 שורדי שואה, קוימה שירה וברכות.

סיכום הפעילות כפי שנמסר על-ידי רמי שלמון:

היי אלדד.

להלן הסיכום:

* תאריך הביקורים משפחות בנהריה - 4/5/2016

* משפחת אברהם - אלישע ואירית רח' יבנה 7 נהריה - מפגש מיוחד ומרגש שנה שלישית ברצף - בשמחה מרובה, שמחו לראות את כל קבוצת הקצינים, הבן והנכדים השתתפו במפגש - כולם מרגישים טוב.

* משפחת וולפוביץ עליזה ואליעזר - רח' הרצל נהריה מפגש שנה שלישית ברצף, הבת דורית והנצולים שמחו לספר על מה שעברו בשואה, הבת דורית דמות מרכזית במשפחה ומטפלת בהורים, ההורים חולים מטופלים בבית חולים ובבית. מצפים להפגש בשנה הבאה (מצ"ב תמונות).

* טובה רייפן נצולת שואה - רח' אושיסקין נהריה אישה מיוחדת ומעניינת צלולה וחזקה - בעלה רייפן מרדכי ז"ל ניצול שואה נפטר לפני שלוש שנים - אסיר הנאצים לשעבר שוחרר ממחנה אושוויץ בן 20. נחשפנו לסיפורים ותמונות מצמררים - מבקשת לא לשתף את הבנים שישמעו את הסיפורים על השואה.

בקשה מיוחדת של טובה לפני שהיה מאוחר.... יש לה מה לספר לפני המצלמה ולערוך סרט תעודי - אלדד דבר איתי בנושא זה חשוב למשפחה.

* משפחת גולדפרד שרה ומשה מנהריה - שם הבת חיה - הניצולים מרגישים טוב - מבוססים כלכלית טובה - אינם מרבים להפתח בנושא השואה ומה שעבר עליהם באופן אישי - זה הביקור הראשון השנה לפי בקשת הבת.

* בתאריך - 5/5/2016 טקס יום השואה במעלותמפגש עם 200 ניצולים כולל נציגי העיר.

* בכול הביקורים הגשנו זר פרחים ועוגה

* ביחד איתי השתתפו בביקורים קציני מילואים:

- אל"מ - יורם אילון - כפר ורדים

- סרן - רז שלמון - מעלות - מ"פ - צנחנים מגלן

- סגן - מיתר עזרא - מעלות - מ"מ צנחנים 646

- רס"ל - מכאלה זמזוב -קצינת קישור - חטיבה 300 סדיר

- רס"ן רמי שלמון מג"ד 7426 – חטיבה 300.

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

”המביא דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם”, פרקי אבות, פרק ו, ומסכת מגילה, דף ט”ו עמוד א

הביקורים בתמונות ובאומר

צילה סטמפה עם אריה קדוש

מספר אריה קדוש על הביקור אצל צילה סטמפה:

ביום השואה נפלה בחלקי הזכות הגדולה לקחת חלק זו השנה השלישית ברציפות בפרויקט צבאי הנקרא ”פרח לניצול”, בו אנו קצינים בכירים במילואים מבקרים את ניצולי השואה בבתיהם ומעניקים להם פרח, משהו מתוק, בעיקר תשומת לב ותעודת הוקרה צבאית!

ביום השואה שנת 2016 ביקרתי את ”גיבורת ישראל” הגברת צילה סטמפה בת 93 ששרדה את מחנות ההשמדה בפולין, ברחו והיתה שבועה בכלא רוסי, עלתה לארץ ישראל והקימה משפחה וכפי שאמרה ”ניצחתי אותם”!!

הביקור היה מרגש מאוד. תחילה צילה לא הסכימה מתוך פחד לפגוש אותי, אך כשהגעתי לדירתה ונכנסתי עם שכן וילדים קטנים כדי להפיג את פחדיה הביקור היה מדהים!

אליכם משפחות ואזרחי מדינת ישראל אני מעביר מסר אחד פשוט – תטפלו בגיבורי ישראל ניצולי השואה בכל ימות השנה כמה שרק ניתן.

זו המצווה והצוואה שהשאירו לנו 6 מיליון היהודים שנרצחו בשואה!

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

סתורי [אסתר] סרור עם ליאב גול

מספר ליאב גול על הביקור אצל סתורי [אסתר] סרור:

התקבלנו בחמימות רבה, הודתה לי המון על שהגעתי וסיפרה שציפתה מאד לביקור. שמחה מאד על היחס, היה חשוב לה מאד לשבת ולדבר איתי. סתורי והבת יעל גם הודו המון על שהגעתי וקיבלו אותי בחמימות. נושאי השיחה היו סיפור המסע בזמן השואה, העליה לארץ, הקשיים לאורך הדרך, המשפחה הגדולה שהוקמה (9 ילדים, 23 נכדים, 9 נינים), בן הזוג שהלך לעולמו, ביתה שחלתה והלכה לעולמה, אני סיפרתי במעט על חיי, משפחתי והצבא. הניצולה ממש ציפתה לביקור, אמרה כמה פעמים שזה טוב לה יותר מכל נסיעה לחו"ל או יציאה אחרת מהבית. מצב הניצולה טוב יחסית.

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

דוד ומרלין כרמל עם יצחק אגרונוב

מספר יצחק אגרונוב על הביקור אצל דוד כרמל:

מאור אזורוב [חבר] ואני התקבלנו בברכה. נראה שהניצול נהנה מהביקור וגם אשתו. נושאי השיחה היו משפחה וילדים.

חנה בן חמו עם אילן הלפרין והילדים אייל ושירה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

מספר אילן הלפרין על הביקור אצל חנה בן חמו:

התקבלנו במאור פנים.

הניצולה התייחסה לביקור בשמחה מאוד, ובהערכה וגם מירי הבת שנכחה.

נושאי השיחה היו מגוון רחב של נושאים... בין היתר על בני המשפחה, מאורעות ותלאות החיים לפני, בתקופת השואה ולאחריה. על מגוריה במרוקו (באוג'דה).

רשמים כלליים מהביקור:

1. הביקור חיוני הן לניצול והן למבקר....

2. אישה מקסימה וחכמה.

3. בני משפחתה מטפלים בה ובקשר יומיומי ושוטף.

שושנה קליין עם דוד רקאנטי

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

יולי זלמנוביץ עם דודו בניש

מספר דודו בניש על הביקור אצל יוליה (יולי) זלמנוביץ':

הגברת יוליה (יולי) זלמנוביץ', תושבת בית דגן.

נולדה בצ'כוסלובקיה בשנת 1928.

יוליה כנערה צעירה זוכרת היטב את רדיפות הגרמנים, זוכרת היטב כיצד עברו ממקום מחסה אחד לשני, מכפר לכפר וניסו כל הזמן להחביא את היותם יהודים.

בדרך הבריחה סיפרה לי יוליה על הרבה אנשים טובים שעזרו להם להתחבא וסיפקו להם אוכל ומקום לינה.

יוליה כותבת את הזיכרונות של אותם ימים במחברת קטנה וצהובה, באותיות קטנות וצפופות. ביום הזיכרון בשנה שעברה 2015, הגברת יוליה היא זו שלחצה על הלחצן בפיקוד העורף והפעילה את כל מערך הצפירות ביום הזיכרון לשואה ולגבורה.

שמואל דבש עם דודו בניש

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

מספר דודו בניש על הביקור אצל שמואל דבש :

שמואל דבש, תושב בית דגן.

יליד 1935 טריפולי שבלוב. זוכר את ילדותו כילדות רגילה עד הרגע שבו התחיל להבין את המתרחש מסביבו, סיפר כיצד היה רואה מסביבו חיילים דוברי שפה אחרת זרה, יותר מאוחר נאמר לו שהאנשים לובשי המדים הם חיילים וקצינים של הצבא הגרמני. הוא ומשפחתו הצליחו לשרוד בזכות אביו, האבא של שמואל דבש עבד בתפירה, הוא עבד במפעל גדול ליצור מדים עבור הצבא הגרמני בטריפולי, בלוב.

אווה ברקוביץ עם דודו בניש

מספר דודו בניש על הביקור אצל אווה ברקוביץ :

הגברת אווה ברקוביץ תושבת בית דגן.

ילידת 1936 בוקרשט, רומניה.

אווה סיפרה לי על ילדותה בבוקרשט, ילדה שלא הבינה כל כך את המתרחש, אווה ראתה תנועה של הרבה רכבים ואנשי הצבא שמסתובבים ברחובות. את יהודי בוקרשט ריכזו במספר אזורים, הגרמנים בדקו ותיחקרו את המשפחות ואת בני הבית, כיצד הגיעו לרומניה, מהם הקשרים שלהם עם אנשי הממשל הרומני.

אווה ובעלה היו במשך שנים רבות מסורבי עליה לישראל בגלל שהם למדו לימודים אקדמיים ברומניה, רק בשנת 1973 הממשל הרומני הסכים לשחררם ואפשר להם לעלות ארצה.

אווה ובעלה השתלבו בתעשייה הבטחונית בארץ.

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

חיים קלדרון עם דודו בניש

מספר דודו בניש על הביקור אצל חיים קלדרון:

חיים קלדרון, תושב בית דגן.
חיים נולד ביוגוסלביה בשנת 1936.
חיים סיפר לי על משפחתו ששרדה את רדיפות הצבא הגרמני, החיילים נכנסו לכל מקום וחיפשו אחרי יהודים ועוזריהם.
הוא ומשפחתו ניצלו ממוות בטוח שלוש פעמים בזכות מקצועו של האבא.
האבא היה רופא, מקצוע מועדף בעל תועלת לצבא הגרמני.
חיים מספר שבכל מקום כילד התגאה במקצועו של אביו, יותר מאוחר הבין היטב שמקצוע זה הציל את המשפחה.
סיפורו של חיים קלדרון כפי שפורסם במקומון "צומת דגן" מובא בסייפא של סיכום זה.

שרה בניש עם דודו בניש
עמוד 24 מתוך 49 עמודים

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

מספר דודו בניש על הביקור אצל שרה בניש :

הגברת שרה בניש (אמא שלי), תושבת חולון.

נולדה ברומניה, בבוקרשט בשנת 1936.

אמא שלי סיפרה לי, על זה שהיא ענדה על בגדיה את הטלאי הצהוב, היא זוכרת כיצד היו אומרים להם שלא יעזו הילדים להוריד את הטלאי, כדי שבני המשפחה לא יקבלו עונש מהשלטונות במקום.

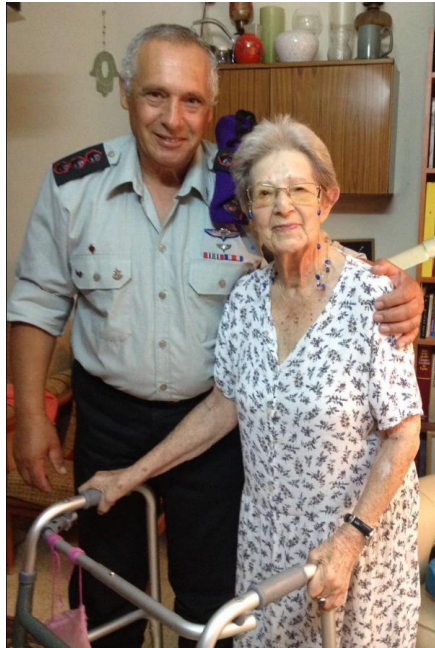
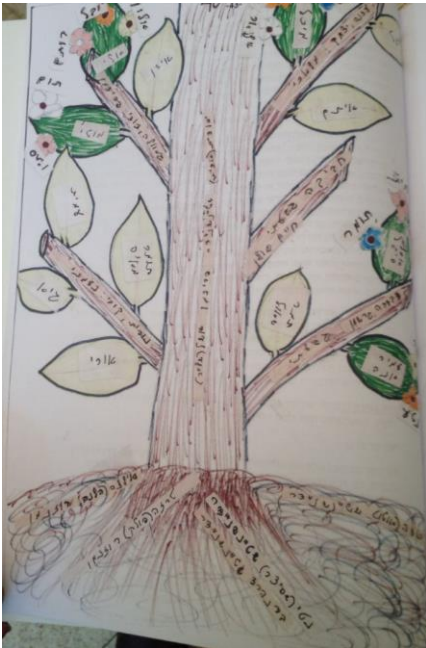
הם הילדים, היו יוצאים ומתחמקים מאזור המגורים שלהם בחיפוש אחרי אוכל ובגדים חמים שיעזרו להם להמשיך ולשרוד. חלק מבני משפחתה נלקחו ברכבות ובמשאיות, נעלמו ולא חזרו. ידוע להם שחלק מקרובי המשפחה נלקחו לגיא ההשמדה בעיר יאסי שברומניה. בעיר יאסי נרצחו ונטבחו כ- 600 אלף יהודים.

חיה כץ עם גילי ויפעת כץ

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

יהודית אשל עם משה בכר

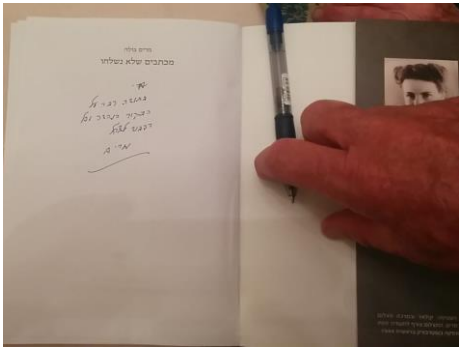
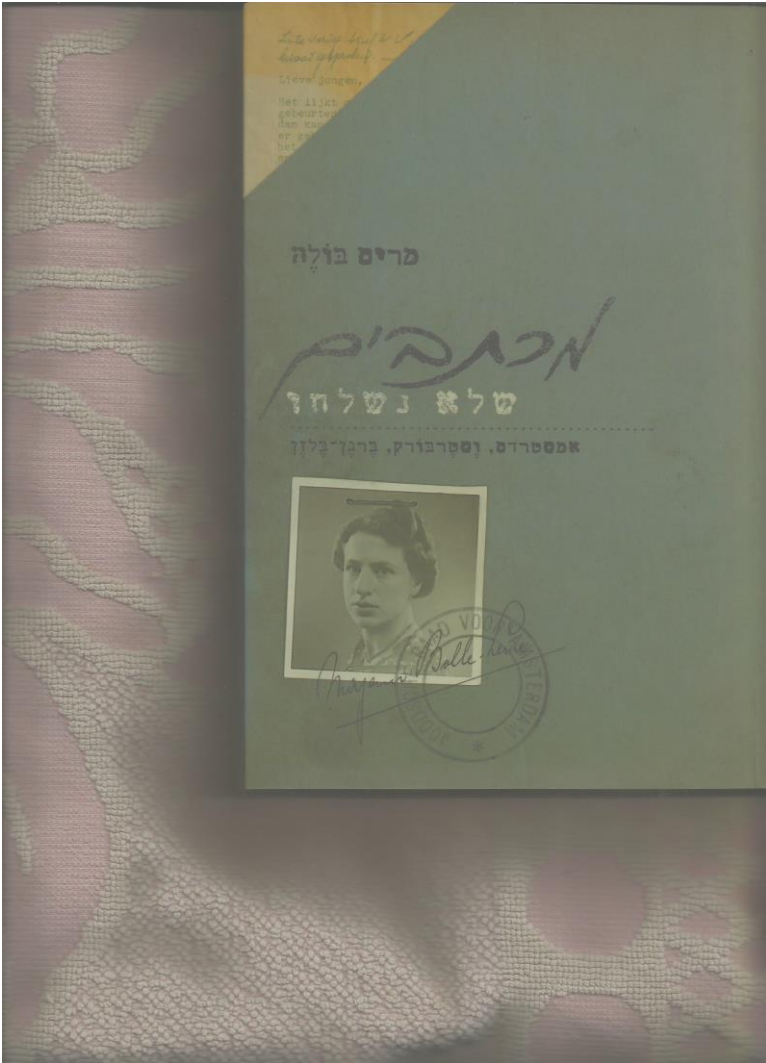
זיכרונותיה של יהודית אשל, ניצולת שואה, קיבוץ מעוז חיים, מובאים להלן בסייפא של סיכום זה.

מילה גולדנברג עם משה קורצוייל ובנות התיכון

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

מרים בולה עם רון גינזבורג ואלדד אורן

מספר אלדד אורן על הביקור אצל מרים בולה:

למרות 99 [!] שנותיה והחיים הלא קלים שעברה, מרים אשה עצמאית ואופטימית ללא תקנה. קבענו איתה כי נגיע בשעה 19:00, בדיוק בשעה זו עמדה במרפסת וחיכתה לנו... השולחן היה מוכן עם כיבוד ולרגע לא הפסיקה לשאול אם אנו רוצים דבר מה.

מרים שרדה את השואה בהולנד ולאחר גירוש יהודי הולנד נשלחה עם משפחתה למחנה הריכוז ברגן בלזן, זאת היות והיתה אמורה לקבל את הסרטיפיקאט לעלייה לארץ ישראל. ביוני 1944 הוחלפו מרים ומשפחה עם יהודים נוספים בגרמנים הטמפלרים שהוחזקו במעצר על-ידי השלטונות הבריטיים בארץ ישראל ובנסיעה ברכבת דרך אירופה, טורקיה, סוריה ולבנון הגיעו לארץ, כאן מרים התאחדה עם אהוב לבה מנחם [לאו] שעלה לארץ לפני המלחמה וחיכה לה כל השנים.

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

מרים למעשה היא ללא שארים, בעלה מנחם נפטר לפני כמה שנים. בנה הטייס נפל במלחמת ששת הימים, בתה נהרגה כשעלתה על מוקש ברמת הגולן ב-1971 ובתה השנייה נפטרה מסרטן לפני מספר שנים.

בזמן השואה מרים כתבה ללא אהוב לבה מכתבים, שכמובן לא היה אפשר לשלוח אותם אבל הצליחה לשמור אותם. המכתבים היו שמורים בסוד במגירה ואף אחד לא ידע על קיומם, אפילו לא בעלה. רק לפני מספר שנים, כדי לברר עובדה מסוימת על מועד של אירוע שקרה בזמן השואה, מרים פתחה את צרור המכתבים ואז גם נודע למשפחה על קיומם. בעקבות לחץ משפחתי המכתבים, שבמקור נכתבו בהולנדית, נמסרו לתרגום, ובהמשך גם פורסמו בספר "מכתבים שלא נשלחו", קודם בגרמניה ובהולנד ובארצות נוספות באירופה וב-2011 גם בעברית בישראל. כשמדברים עם מרים על צה"ל ועל חיל האוויר יש לה רק תשבוחות ועיניה בורקות. כפי שציננה בפנינו "אני פטריוטית!", וכפי שרשמה בספר בהקדשה לרון – "כל הכבוד לצה"ל".

חנוך הופמן עם אורי שוע

מספר אורי שוע על הביקור אצל חנוך הופמן:

הענקתי את התעודה למר חנוך הופמן, מרחוב ה"ר 1 בירושלים. חנוך שרד את השואה.

לאחר שאביו נפטר, חנוך לקחת תחת חסותו את אמו ואחיו הקטן.

חנוך ומשפחתו חיו בהונגריה בזמן המלחמה ותוך כדי המלחמה אמו ניסתה להסתיר אותו ואת אחיו, בבית בו היא עבדה, אך בעלת הבית גלתה כי ילדיה יהודים וקראה לצבא הנאצי.

תוך כדי שהם נסים על נפשם, הצליחו המשפחה להסתתר במשך מספר חודשים במרתף, עד לשחרורה של העיר.

חנוך אמר לי כי קרוב לעשור סיפורו לא נשמע וכי הוא מאוד היה נרגש מהביקור ומהענקת התעודה ומאוד התרשם מהפרויקט.

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

עמרם מלכה עם צפיר ענבר

מספר צפיר ענבר על הביקור אצל עמרם מלכה :

התקבלתי בחום ובהתלהבות.
עמרם שיתף פעולה וניהל שיחה ערה.
דעה צלולה . משוחח בנעימות ומשיב לשאלות בצורה עיניינית.
עמרם בן 87 נולד במרוקו .
הנאצים הגיעו בשנת 1944 עד שגורשו לאחר כשנה.
הוא היה ילד בגיל שמונה. היהודים סבלו מהטרדות של הנאצים אך המשיכו לנהל אורח חיים סדיר ככל האפשר.
בשנת 1955 הוא עלה לארץ עם אשתו, שתי בנות ושני הורים. בארץ הם היו במעברת משואה הסמוכה לישוב לוזית במשך שלושה חודשים לאחר מכן עברו לחצור הגלילית. שם התגוררו במעברה שש שנים עד שעברו לשיכון.
הוא עבד בחקלאות בקיבוץ סמוך ולאחר כמה שנים עבר לעבוד במפעל.
נולדו לו שבעה ילדים וכיום יש לו ארבעים ושבעה נינים.
רק מעט מאוד בני משפחה מבקרים אותו.
הוא במצב רפואי די טוב. הולך ומתלבש לבד . לא נעזר בהליכון.

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

משה ועקנין עם דיויד ברלין

מספר דיויד ברלין על הפגישה עם משה ועקנין :

אלדד היקר,
מה שלומך,
ראשית רוצה לברך אותך על הובלת הפרויקט החשוב הזה מדי שנה!
היום ביקרתי ביחד עם אחת מבנותיי, את משה וקנין, ניצול שואה ממרוקו הנמצא במצוקה
די קשה.
ניסית לדובב אותו לגבי משפחתו אך לא הצלחתי להבין מדוע לא מקבל סיוע מילדיו
ונכדיו.
הוא סיפר לי שילד אחד בכלא, השני גר בצפון והאחרים בחו"ל.
ניסיתי גם להבין האם יש נכד דומיננטי שאפשר לפנות אליו, אך לא רצה לשתף.
לקחתי על עצמי לנסות לסייע מול הרשויות, הן מול ביטוח לאומי והן מול הקרן לניצולי
שואה(הוא הראה לי מכתב מלפני חודש אשר מודיע לו על מענק שיקבל, אך טרם קיבל).
במידה וזה לא יקרה בהקדם אנסה גם לפנות אליהם.
למרות מצוקתו, למשה יש ניצוץ בעיניים, כפי שאפשר לראות, והוא גרם לי ולביתי
להתרגש וגם להזיל דמעה בסוף הביקור, אני אנסה לסייע לאדם כזה להמשיך לנהל את
חיוו בכבוד הראוי אשר הוא זכאי לו.
הבטחתי לו שאמשיך לשמור על קשר והוא מוזמן לפנות אלי בכל עניין.
אני מצרף את המתכ כשכתבתי היום לביטוח לאומי.
שוב תודה על הזכות אשר אתה מעניק לי כל שנה ובהזדמנות זו אברך אותך בחג עצמאות
שמח,
דיויד

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

מרים ויעקב גולדברג עם לידיה סלע פלד

מספרת לידיה סלע פלד :

פגשתי את משפחת גולדברג לאחר מאמצים מרובים לתאם פגישה.
מאחר ויעקב עבר ניתוח בעינים, מצבו הרפואי היה די לא פשוט.
סיפור חייהם:
שניהם נולדו בוילנה ועזבו עם תחילת המלחמה לארה"ב שם גרו במשך שנים רבות.
לפני כ-10 שנים עשו עליה לארץ וכעת מתגוררם בתל אביב.
מרים היתה מורה למיקרוביולוגיה בת 85 ויעקב כבן 88 צייר.
שניהם היו נרגשים מאוד מהביקור וסיפרו על חייהם בארה"ב.
יום טוב

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

לב וורד איחילביץ עם חיים אורן

יאסק פינגרמן עם לירן קוזוביצר

מספר לירן קוזוביצר על הביקור אצל יאסק פינגרמן:

נפגשתי איתו ללא הכרות מוקדמת אבל הוא היה מאושר לחלוק את סיפורו, שסיפר פעמים מועטות בעבר.

זו חוויה מיוחדת שמעניקה פרופורציות לחיים.

גלגל את סיפורו במשך כשעה וחצי וסיפר על חייו גם בהווה.

איש אופטימי ומאושר בחלקו חרף מצבו הבריאותי.

עמוד 32 מתוך 49 עמודים

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

ליטמן מור עם אלדד אורן

מספר אלדד אורן על הביקור אצל ליטמן מור:

הפרטיזן ליטמן מור חגג לפני שבועות ספורים את יום ההולדת ה-99 [!!!] שלו. השריד האחרון לקבוצת ההתנגדות של גטו וילנה ולפרטיזנים של אבא קובנר. מלבד הפגיעה בשמיעה, שהמכשירים כבר אינם עוזרים, ליטמן [ככל שיישמע מוזר, זה שמו הפרטי] פעיל בקריאה ובכתיבה, עוקב בעירנות אחרי כל דבר שקורה ומקפיד על אימון כושר יומי בחדר הכושר ועל שחיה בבריכה.

עד 120 +++!

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

דבורה ומרדכי צ'כנובר עם אור ואבי דוידזון

מספר אבי דוידזון על הביקור אצל מרדכי צ'כנובר :

התקבלנו נפלא, הן ע"י מרדכי והן ע"י זוגתו דבורה שמחלימה מנפילה ופגיעה באגן. הניצול התייחס לביקור בכבוד.

בני המשפחה התייחסו בהרבה שמחה, במיוחד לבתי אור שהתלוותה אלי. נושא השיחה היה מסע ההישרדות של מרדכי (אשתו לא ממש זוכרת למרות שגם היא ניצולה (אבל עלתה לארץ בגיל 3). רשמים כלליים מהביקור :

1. מרדכי איש עתיר עשייה בהנצחת השואה ובהנחלת הידע
 2. מרדכי מלווה כבר 20 שנה משלחות של נוער וגופים בטחונים
 3. הבית עטור בתעודות ומתנות ממשרד ראש הממשלה, רמטכ"ל-ים, מוסד, שב"כ, משטרה ועוד ועוד. אין ספק שהאיש עושה רבות ומאוד פעיל בגיל 93. השנה (2016) הוא מתוכנן ל-3 נסיעות לפולין.
- הצעה לשיפור לפעם הבאה : ללכת לביקורים אצל ניצולים פחות מקושרים. למרדכי יש לפחות 2 תעודות של פרח לניצול ולא צריך עוד.

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

שמעון גוטמן [ביקר אביעזר סגל]

מספר אביעזר סגל על הביקור אצל שמעון גוטמן :

שלום אלדד יקר
הערב יום הזכרון נפגשתי עם מר שמעון גוטמן למפגש מרגש מאוד בו נמסרה התעודה וסיכת דגל ישראל.
למר שמעון גוטמן סיפור חיים מרתק האיש נולד בשנת 1943 בהונגריה.
המשפחה נשלחה המחנה עבודה בו ההורים עבדו בייצור מוצרים לצבא גרמניה הנאצי.
המשפחה שרדה ועלתה לישראל רק בסוף שנות ה-50 דרך רומניה.
בארץ האיש עבר אירועים בחייו לא "מוצלחים במיוחד".
האיש מחובר לקהילת עולי רומניה, חייו קשים מאוד, בודד, מחייב טיפול גורמי רווחה ואירגונים תןמכי ניצולי שואה "עמך".
אירוע מרגש מאוד!!
אחותו גרה בירושלים מתכנן לפגוש גם אותה בהמשך.
ישר כח
בברכה אביעזר

לידיעת החברים : פנייתו של אביעזר הועברה מיידית לטיפול הקרן.

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

עזיזה כהן עם רוני בנאש

מספר רוני בנאש על הביקור אצל עזיזה כהן :

הגענו בזמן שתואם והתקבלנו בחום ובאהבה, הניצולה מאוד שמחה. הניצול התייחס לביקור בהתרגשות רבה! גם בנותיה מאוד שמחו והעריכו את הביקור. נושאי השיחה היו שיחזור של החיים בטרופולי עד ההגעה לארץ. רשמים כללים מהביקור הניצולה לא כל כך זוכרת פרטים מפאת גילה המופלג והעובדה שהייתה ילדה קטנה בת 5. הסיפור שלה :

הגרמנים באו לטרופולי, הייתי ילדה בת 5, ההורים היו וארבעה בנים ושתי אחיות ואני הכי קטנה. זוכרת שכל היהודים ברחו ואבא לקח אותי על הידיים וברחנו. המשפחה נקראה לכיכר בשילוחים לצורך עבודה "פעם אל באב" - פתח הדלת. האבא, האמא, האח הגדול ברח לארץ, לאבא היו 3 אחיות והוא בן יחיד. את האחיות לקחו עם הילדים, בתואנה של נסיעה למחנות עבודה עצרו את הרכבת וירו בכולם. כל האחיות נטבחו.

האבא ברח עם כל המשפחה לגבול עם טוניס ללוב "מוקנין" עלינו לארץ באניית "הרצל", הגענו לבית ליד שער העלייה שם בדקו אותנו. משם למושב עלמה ליד צפת ומשם למושב שלבה, שם התחתנה ועברה ללוד וילדה 8 ילדים.

אני הניצולה האחרונה מהמשפחה, לפעמים אני מנסה להיזכר בבית אבא ולא מצליחה. היום יש לי עזרה, אבל אני סיעודית.

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

חווה יפה [ביקר מוטי חיימוביץ]

מספר מוטי חיימוביץ על הביקור אצל חווה יפה :

הגעה בזמן לאחר שתי דחיות. בפועל הגעה ביום הולדתה ה – 71.
התקבלנו בחמימות רבה וברצון רב להבין ולהכיר את מפעל פרח לניצול.
הניצולה התייחסה לביקור באהדה ובהבנה, לא נכחו בני משפחה נוספים.
נושאי השיחה הגעתם לארץ אחרי המלחמה, בריחה מרומניה לאוסטריה ונושאים טכנולוגיים הן
בתחום הניוד בקלנועית והן בתחום המחשוב.
רשמים כלליים מהביקור :
הגברת "צעירה" בגילה וברוחה פעילה חברתית בישוב
חיה בגפה ילדה אחת בגרמניה וילדה נוספת בביתר עילית.
הצעה לשיפור לפעם הבאה : לדעתי שווה להפעילה לתרומה בתחומי טיפול בניצולים.
לידיעת החברים : ההצעה הועברה לטיפול הקרן.

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

עליזה גרבר עם איתי אורן ואלדד אורן

מספר אלדד אורן על הביקור אצל עליזה גרבר :

התקבלנו בסבר פנים יפות.

עליזה ילידת 1943 במרוקו, "זוכרת" את המלחמה רק מהסיפורים.
בנה סיים לאחרונה שירות קבע כסא"ל בחיל הקשר, הנכד משרת בחיל השריון.

ישראל גרבר עם אשר מאן ואלדד אורן

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

מספר אלדד אורן על הביקור אצל ישראל גרבר :

הסתבר שישראל הוא גרושה של עליזה.
התקבלנו בסבר פנים יפות.
ישראל יליד 1937, פולין.
זוכר מהמלחמה רק כיצד אמו והוא ברחו דרך תעלות הביוב מגטו ורשה לצד הארי.
במשך כמעט כל הביקור סיפר לנו על השתתפותו במלחמות ובמבצעים כחייל בצנחנים, עד שנפצע במלחמת יום הכיפורים והוגדר כנכה צה"ל.
גאה מאד בבנו שסיים לאחרונה שירות קבע כסא"ל בחיל הקשר ובעיקר בנכד המשרת בחיל השריון.

=====

מספר רון גינזבורג על הביקור אצל רחל פרידמן :

הביקור נערך בביתו של הנכד יצחק אלמן ברעננה בנוכחות בתה וכ-10 [!] בני משפחה נוספים.
התקבלנו בשמחה והערכה רבה.
נושאי השיחה היו השושלת שקמה לניצולה בישראל ובעיקר חמשת הנינים שכולם נכחו בפגישה.

=====

מספר רון גינזבורג על הביקור אצל משה אורון :

היה ביקור מצוין : שילבנו את הענקת התעודה במפגש צוות הסטי"ל שעליו פיקד הניצול משה אורון במלחמת יום הכיפורים . משה הוא אלי"מ במילי שמתגורר בתאילנד והגיע ארצה למפגש צוות ספינת הטילים.
הניצול הופתע והתרגש מאד.
לאחר שהתאושש ביקש לדעת מה זה פרח לניצול.

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

לא היו בני משפחה, אחותו של משה במצב לא טוב.
נושאי השיחה היו קורותיו של משה בתור ילד שהוסתר ע"י נוצרים והועבר למנזר.
בקשות מיוחדות שעלו מצד הניצול:
1. לסייע לאחותו במידת האפשר.
2. לדעת יותר על מיזם פרח לניצול.
היה אירוע חריג מבחינתנו כי למעשה צוות הספינה היווה תחליף למשפחה.
הצעה לשיפור לפעם הבאה: לקבל את תעודות פרח לניצול מוקדם ככל האפשר אפילו במרץ.
במקרה זה היות וכל התעודות אזלו הענקנו למעשה את תעודת תשע"ב.

=====

מספר ש"י (שלמה) קמחי על הביקור אצל רחל כהן:

התקבלתי בכבוד בחביבות ובשמחה.
רחל שמחה לספר את סיפורה האישי.
נושאי השיחה היו החיים אז והיום, בעיקר סיפור חייה....
אישה שעברה הרבה בחיים.
על אף שהוציאה חוברת ותיעדו אותה ביד ושם מאד רצתה את התיעוד האישי שאני רשמתי תוך כדי השיחה ביננו...
הצעה לשיפור לפעם הבאה: אולי להציע להקליט בפלאפון את המפגש (כמובן לאחר בקשת רשות מהניצול/ה).

=====

מספר חן חלמיש על הביקור אצל אלברט יופה:

התקבלתי בשמחה גדולה.
אלברט התרגש מאד ושמח מאד. לא פסק לדבר ולספר.
אשתו נפטרה, ובתו חתנו ונכדותיו גרים בארה"ב.
נושאי השיחה היו סיפור חייו בגטו, דרך ההמלטות, החיים שאחרי תחת השלטון הסובייטי וסיפור עלייתו לארץ ועבודתם כזוג מוסיקאים.
רשמים כלליים מהביקור – חשוב ביותר!!!
המלצות:

- יש להקדיש לביקור זמן רב ומשמעותי. למי שחשוב לדבר זו הזדמנות גדולה עבורו ויש לאפשר לו לבטא את הצורך הזה.
- שמא ניתן לתת לניצול דבר מה ממשי עוד יותר מתעודה.

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

אלדד היקר והאהוב!
ראשית אני רוצה לברך אותך על המשימה החשובה של פרוייקט פרח לניצול ועל הניהול המשמעותי שלך. הפעם חשתי עד כמה הדבר היה חשוב. בתלמוד מופיע ביטוי שכזה ביחס למצוות הצדקה והחסד: "גדול המעשה יותר מן העושה", כלומר גדול הוא זה שגורם לאחר שיעשה יותר מזה שעושה בפועל. אתה הוא המעשה את כולנו, ומביא את כולנו לזכות בביקורים חשובים אלה.
רצ"ב המשוב. במייל הבא אשלח כמה תמונות. היות ורק אלברט (הניצול) ואני היינו בבית, ואני אינני מבין בסלפי וכד' הצלחתי לצלם רק אותו אוחד בתעודה...
בהצלחה רבה! תזכה לשנים רבות נעימות וטובות, מלאות שמחת עשייה ותרומה. מי יתן וירבו כמותך בישראל!

אלברט יופה

=====

מספר יענקל'ה גרינבלד :

אלדד, שלום
לצערי הרב, מר ראובן טואיטו אינו מוכן להיפגש עם 'אף אחד'.
תזכה למצוות,
יענקל'ה

=====

מספר רמי ניסן :

התקשרתי לניצול מספר פעמים.
פעם היה עסוק, פעם חולה, פעם לא פנוי...
לצערי הביקור לא יצא אל הפועל, מקווה שבשנה הבאה יהיה ביקור מוצלח.

=====

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

מספר אייל ליברמנש :

אלדד שלום,
המשימה שלי הביקור אצל הגברת ריטה פוריציקה
שוחחתי עם הגברת וכבר קבעו איתה מפגש ליום ראשון...
היא לא מעוניינת ב- 2 מפגשים
לידיעתך
אייל ליברמנש

=====

מספר אייל חרוש :

אלדד שלום,
שוחחתי עם גב' גולדפרב ולצערי היא איננה מעוניינת שיפקדו אותה.
אשמח לפקוד ניצול/ניצולה מהאזור.
בברכה - אייל

=====

מספר שמוליק בן שחר :

לאלדד שלום,
באשר לפרח לניצול - הייתי אמור להגיע לבת שבע סגל מקיבוץ שער הגולן.
התקשרתי למזכירות הקיבוץ על מנת לקבל פרטים עליהם ועל קרובי משפחה כמו שאני נוהג בכל
שנה.
להפתעתי אמרו לי שאין אשה בשם זה בקיבוץ.
התקשרתי למודיעין 144 וקיבלתי טלפון נייד של משהי בשם בת שבע סגל וכשצלצלתי היא
ניתקה. לפי הקול, כנראה שהגעתי לאשה מבוגרת, אבל לא הצלחתי להגיע לכדי שיחה על מנת
לברר את הכתובת.
האמת שטרם ויתרתי ואמשיך לנסות.
יום טוב
שמואליק

=====

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

מספר אמיר סבח :

בוקר טוב אלדד ,

לצערי לא השתתפתי השנה בביקור של ניצול זאת מאחר ושתי הנשים שהתקשרתי אליהם אמרו שביקוו אצלן חיילים ממג"ב והביקור שלי יהיה מיותר.

בברכה
אמיר

=====

מספר ארנון יניב :

ניסיתי מספר פעמים, לצערי לא הצלחתי לתאם פגישה וביקור עם הניצול.

=====

מספר לב רזניקוב :

לא הייתי בסוף אצל אף ניצול,
הניצולים המקוריים לא רצו ולא קבלתי פרטים של ניצול אחר.
בשמחה ננסה שוב בשנה הבאה.

=====

משואה לשואה ולגבורה

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

חברי "משואה לשואה ולגבורה"

#	דרגה	שם
38	רס"ן	יצחק אגרונוב
39	תא"ל	ירמי אולמרט
40	רס"ן	לב רוניקוב
41	סגן	לורה יוסף
42	רס"ן	ליאב גול
43	סא"ל	ליאור וישנגרד
44	רס"ן	לידיה סלע
45	סרן	לירן קוזוביצר
46	אלי"מ	מוטי חימוביץ
47	רס"ן	מיכאל שמשי
48	סרן	מיקי גיורי
49	סגן	מיתר עזרא
50	אלי"מ	משה בכר
51	סא"ל	משה קורצוויל
52	רס"מ	מתן בן שחר
53	רס"ן	נועם הרטוך
54	אלי"מ	נעם צוק
55	אלי"מ	עדי שנאן
56	סגן	עדן אדלר
57	סרן	עומר שביט
58	סא"ל	פרגי שמש
59	רס"ר	צפרייר ענבר
60	אלי"מ	רון גינצבורג
61	רנ"ג	רונית אזולאי
62	סא"ל	רון בנאש
63	סרן	רז שלמון
64	סגן	רייצ'ל מרקס
65	סא"ל	רמי ניסן
66	רס"ן	רמי שלמון
67	רס"ן	רן ראובני
68	סגן	שיי [שלמה יוסף] קמחי
69	רס"ן	שאולי קורש
70	אלי"מ	שי לוי
71	אלי"מ	שמוליק בן שחר
72	אלי"מ	שמעון בוירסקי
73	סמל	תומר קלרמן

#	דרגה	שם
1	רס"ן	אבי דוידזון
2	סמל	אבי הרשקוביץ
3	אלוף	אבי זמיר
4	אלי"מ	אביעזר סגל
5	סרן	אודי תנעמי
6	רס"ל	אורי שוע
7	סא"ל	אורן נחום
8	רס"ן	אייל חרוש
9	סא"ל	אייל ליברמנש
10	סרן	אילן הלפרין
11	תא"ל	אילן הררי
12	רס"ל	אילן שמאלי
13	רס"ר	איתי גבריאאל אורן
14	סרן	איתי יוגב
15	סרן	איתמר אליהו
16	רס"ן	איתן לביא
17	רנ"ג	אלדד אורן
18	רס"ר	אמיר סבח
19	סא"ל	אסף דביר
20	תא"ל	אריאל פלג
21	סא"ל	אריה קדוש
22	סא"ל	ארנון יניב
23	סרן	אשר (פיליפ) מאן
24	רס"ן	גילי כץ
25	אלי"מ	דוד ברלין
26	רס"ן	דוד רקאנטי
27	רס"ן	דודו בניה
28	סגן	דור איפרגן
29	רס"ל	דני לנדאו
30	רס"ל	חיים אורן
31	סרן	חן חלמיש
32	רס"ן	יהונתן בן יוסף
33	סגן	יואב אפשטיין
34	אלי"מ	יורם איילון
35	סא"ל	יורם כהן
36	סא"ל	יענקל'ה גרינבלד
37	אלי"מ	יפתח קליינמן

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

סיפורה של ניצולת השואה יהודית אשל, קיבוץ מעוז חיים

להלן מובאים זיכרונותיה של יהודית אשל, ניצולת שואה, קיבוץ מעוז חיים – כפי שסופרו לאל"מ [מיל"מ] משה בכר, במסגרת פרויקט "פרח לניצול" של צה"ל ביום א', ל' בניסן תשע"ו, 8/5/2016.

נולדתי ב- 2/10/1924 בווינה, בירת אוסטריה, כבת יחידה להורי. הצלחנו לברוח מוינה 6 ימים לפני "ליל הבדולח". הגענו לארץ בעלייה הבלתי לגאלית, באנייה: "אללי", ונחתנו בחוף נתניה של היום.

סבתי: טרזה רוזנמן, נשלחה ללובלין ושם ניספתה. נכדתי: סיגל מלאכי, רשמה אותה "בדף עד" ב"יד ושם", לאחר שחזרה מהנסיעה לפולין במסגרת בית הספר.

וזו סיפורי:

פרק ג' מתוך זיכרונותיי: תחילת שואה – בריחה – עלייה – הגעה לארץ.

ב-13 במרס 1938 בוצע ה"אנשלוס" – סיפוחה של אוסטריה לגרמניה הנאצית. באוסטריה חיו אז כ-185,000 יהודים, רובם בווינה. התוצאה הייתה קשה מאוד לרבים מאתנו ולי אישית. קשה לתאר את קבלת הפנים שחיכתה לי למחרת בבית הספר. כל חברותי עד לאותו היום, לבשו מדים חומים, המדים של תנועת הנוער לבנות נאציות (B.D.M). על לוח שחור ענק צוירה ה"סווסטיקה" – צלב הקרס. ההלם היה נורא ואיום ובלתי נתפס. הסתובבתי ויצאתי נרעשת מהכיתה. התמונה הזו מלווה אותי לכל אורך חיי. חזרתי הביתה וגיליתי, שלא רק אני גורשתי. מצאתי את אבא שלי שגורש גם הוא מעבדתו בחברת הנפט "של". גם אמי, שעבדה בחברת תמרוקים – פוטרתי מיד.

כעבור שלושה ימים באו והודיעו לנו, שעלינו לעזוב מיד את הבית בתואנה שאנו מזהמים את האוויר לשכנים הנוצרים שבבניין!!!. הייתי אז ילדה בת 13 וחמישה חודשים. הורי מצאו דירה קטנה ברובע אחר של העיר. מישהו ניסה לארגן לימודים לילדים היהודים שגורשו מבתי הספר, בכתה עזובה. שלחו מורה ללמד ילדים יהודים כעונש על היותה אנטי-נאצית. זה נגמר אחרי 3 ימים, מכיוון שהותקפנו בדרך באבנים. החיים שלנו הפכו לחיי הישרדות. מסביב משתוללת שנאה איומה ואלימה. על חנויות ובתי קפה תלו שלטים: "לכלבים ויהודים הכניסה אסורה!". ראיתי יהודים מבוגרים כפופים על ברכיהם ברחובות ומשפשפים את המדרכות, כדי למחוק את סמלי אוסטריה, והקהל סביבם צוהל!!!.

היו עוד הרבה השפלות ליהודים, כאלו שהמוח מתקשה לקלוט. כל מה שרצינו היה לברוח מהר ככל האפשר. מחוסרי עבודה והכנסה הביאו אותנו לבית תמחוי. כדי לקבל קצת אוכל, ישבתי ליד שולחן וברירתי עדשים. מי יבין מצב כזה כיום? הורי התמקדו בחיפוש דרכים לברוח ולעלות לארץ.

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

זה היה קשה, יקר ומורט עצבים. איש לא ידע מתי ואיך זה יתממש. המבריחים לא רצו לקחת ילדים וזקנים. אינני יודעת מאין הורי השיגו כסף לשוחד עבורי. הם לא הצליחו לגבי סבתא (לכעסנו לא היה גבול, כאשר ראינו בהמשך על האוניה, נשים מבוגרות יותר מסבתא שלי). באחד הימים נאמר לנו להכין תרמיל גב, לא יותר מעשרה ק"ג לכל אחד, לקחת רק את הדברים החשובים ביותר למסע באוניה, ולחכות. איש אחד יבוא בקרוב, לבוש במעיל גשם ("טקנצ'קוט"), ויודיע לנו מתי והיכן להתייצב להפלגה.

והיום הזה הגיע. ב-4/11/1938 אמר לנו המודיע, שעלינו להתייצב בתחנת הרכבת בעוד שעתיים. בריצה מטורפת ניסינו למצוא את סבתא בכדי להיפרד ממנה. לא הצלחנו. לאחר זמן לא רב נלקחה סבתא ונשלחה ללובלין, שם מצאה מותה והיא רק בת 58.

ההוראה להגיע לרכבת הייתה לצורך הסחה. אז עדיין אפשרו השלטונות ליהודים לברוח. עצמו עין ושמחו להיפטר מהיהודים. נתנו לנו כרטיס נסיעה ברכבת: "ווינה-ליבריה", שעלה 30 פפנינג. נסענו תחנה אחת בלבד עד לדנובה, שם חיכתה לנו אוניית טיולים קטנה, שלתוכה דחסו מאות אנשים. כל אחד מצא לעצמו מקום כלשהו להניח בו את עצמו ותרמילו. אבא מצא לעצמו מקום מעניין, ברווח שבין החלק העליון והתחתון של המזנון, כאשר השכיבה הייתה אפשרית בגוף מקופל. אמא ואני שכבנו מתחת לשולחן גדול, שעליו שכבו שתי בנות צעירות, שכן המושבים שליך השולחן נתפסו מייד. כדי להגיע לשרותים הייתי צריכה לדרוך על האנשים ששכבו על הרצפה. עדיין היה לנו אוכל שהבאנו מהבית.

הדבר המשמעותי והגדול שקרה בשבוע הזה היה ההודעה על "ליל הבדולח" (9-10/11/1938) – הזכור לדיראון עולם. היה זה ששה ימים לאחר שהצלחנו לברוח מוינה. אנחות הרווחה והשמחה על שניצלנו, נשמעו מכל עבר, מהציבור הגדול והעצוב הזה.

עם האוניה הגענו עד קונסטנצה בים השחור. כל התלאות היו קטנות ביחס למה שחיכה לנו שם. צירפו אותנו לאוניית משא בשם "אללי" ועליה אלפי אנשים. התנאים היו קשים. ריצפת אולם המשאות הייתה מקרשים, שחלקם בלטו, מסמרים בולטים, מזרונים ושמיות לא היו ואנחנו הרי בנובמבר! את הדרכונים לקחו לנו, שרפו אותם ופיזרו בים. האוכל היה מאד במשורה ואת המרק בישלו ממי הים... מארגני ההפלגה היו מתנועת בית"ר. לבושתם וחרפתם, לצוות שלהם היה אוכל לרוב. ראינו זאת במו עינינו הכלות. בכל יום בבקר הצוות קרא לנו לסיפון ל"מסדר". אין לי מושג לשם מה היה צורך בכך. הדבר היחיד שזכור לי מהמסדרים הוא ההודעה על מה שנקבל בארוחת הצהריים...לעג לרש. בזמן שעמדנו בתור לקבלת "ארוחת הצהריים" עם כלי, שלתוכו מזגו/שפכו מרק מי-ים, ראינו בחלון את ה"מנהיגים" – צוות האוניה – יושבים בחדרם (כן חדר!) ואוכלים נקניקים וכל טוב... על הסיפון בנו "שרותים" שני קירות עץ עם דלת, ללא קיר אחורי.

מכיוון שכמעט ולא אכלנו דבר, ועוד פחות מכך לא שתינו, הרי שלא היה צורך רב בשרותים אלה. לשתייה קיבלנו בכל יום חצי מימיית מים. צחצוח שיניים עוד אפשר היה בחלק ממים אלו, אולם על רחיצה ומקלחת אין מה לדבר! מי-ים רק מדביקים את הלכלוך

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

לגוף. גם כיום, קשה מאד להעלות את הדברים הללו, הכעס עדיין קיים. רק הידיעה שאנחנו בדרך לארץ, נתנה לנו כוח וסיבולת.

לסיפון מותר היה לעלות מעט מאד, פן יגלו אותנו. אולם כשעברנו את איסטנבול, עלינו לסיפון בחושך וראינו את אורותיה. שנים רבות אחר-כך כשביקרתי באיסטנבול, נזכרתי באותו לילה על האונייה. אולם, על הסיפון הזה קרו גם דברים טובים: ארבע חתונות! אפילו רקדנו הורה, למרות היותנו חולים וחלשים, בזכות אותו זיק של תקווה אשר נתן לנו כוח.

הגענו מול רודוס, שם הייתה אמורה להגיע אונייה קטנה ולקחת בכל פעם קבוצה קטנה להמשך ההפלגה לארץ. רעבים מאד, מלוכלכים מאד, חולים במחלת ים, חיכינו לאונייה הקטנה וזו בוששה לבוא. היא הגיע רק כעבור חמישה ימים!! כאשר סוף-סוף היא הגיעה העמיסו עליה ראשונים: ילדים, זקנים וחולים.

הקטע האחרון במסע הקשה הזה, הביא אותנו לחוף נתניה של היום. שם עצרה האונייה, הגיעו סירות, לכל סירה הורידו עשרה אנשים. את אמא ואותי העלו לסירה אחת ואת אבא לסירה הבאה מחוסר מקום. המלחים היוונים זרקו את תרמילי האנשים לים רחוק מהסירות, וכך נעלמו חלק גדול מהם. למזלנו, אנחנו נשאנו את תרמילנו על גבינו. הסירות עצרו רחוק מן החוף בטענה שהן לא יכולות להתקרב יותר. זאת אומרת, שנכנסו בנובמבר למים קפואים עד צוואר, כשהתרמילים נירטבו לגמרי...

כעת נשאר רק פחד אחד גדול: האם הבריטים יראו אותנו או לא? הם פיספסו אותנו. ניצלנו – הגענו לארץ ישראל !!!.

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

פרטיזן

שיסייעו בטיפול במגפת הטיפוס (שהיא מחלת מעיים). אבי, ד"ר גיאק קלדרון שהיה רופא שחרר את משפחתנו מהמחנה ועברנו

חיים עם אחותו נינה

לגור בבית שהיה קרוב למחנה הוא היה יוצא בכל בוקר מהבית וחוזר מאוחר בלילה. כעבור זמן מה עברנו לעיר בשם בטוי ומשפחתי התגוררה בכפר סמוך. אבי היה מטפל בחולים בעיר שהיו משלמים לו בעבור הטיפול במקרים רבים במוצרי מזון, תרנגולות, חזירים, בגדים וצעצועים ולמרות זאת התנאים היו קשים. לבית ספר לא הלכנו ואימא, אני ואחותי עבדנו קשה בבית.

יום אחד אבא בא הביתה והודיע לנו שהגרמנים אמורים לעשות סריקות מבית לבית באזור מגורנו, ולמחרת ברחנו ליערות והצטרפנו לפרטיזנים שלחמו בנאצים, בקרב הפרטיזנים לא היתה שאלה מיהו יהודי למרות שרבים מהם היו גויים, אך לכולם היתה מטרה אחת להילחם בנאצים ולשרוד. גם כאן ביערות בתנאים קשים מנשוא, אבא ואימא טיפלו בפצועים ובחולים ואני ואחותי עסקנו ביעבודות קלות.

בשלב מסוים שוב הופרדו אבי ואימי בגלל משימות שונות ואני ואחותי נינה נשארו עם אימא שדאגה לנו והגנה עלינו. על אימא הוטלה משימה קשה ומסוכנת להעביר את הפצועים, בדרך לא דרך, באמצעות עגלות הרתומות לפרדות או לפרים, דרך נהרות ושבילים במעבה היער ובחציית הגבול לבולגריה לעיר סופיה ולבית החולים המרכזי שם.

באחד המסעות לקחה אותנו אימא למשפחה יהודית שהגיעה מדרום אפריקה לבולגריה לפני המלחמה והשתקעו שם. הזוג שאחותי ואני גרנו אצלם, היו אמידים במושגים של אותם זמנים, היתה להם חנות בגדים מפוארת במרכז העיר (אני לא זוכר את שמם או שם משפחתם, אני רק זוכר את העובדה שהם היו חשוכי ילדים

חיים קלדרון ניצול שואה מספר ל"צומת דגן" את תלאותיו בשואה ביוגוסלביה בראיון בלעדי.
(מפאת קוצר היריעה מובאים כאן עיקרי זיכרונותיו).

חיים קלדרון (82) תושב בית דגן נשיא לשעבר במועדון רוטרי ביישוב נאות לספר לי על ילדותו בתקופת מלחמת העולם השנייה ובתקופת השואה בארץ הולדתו יוגוסלביה.

"אני יליד 1934 והגרמנים החלו להפיץ את בלגרה, העיר שבה נולדתי ובה התגוררה משפחתי, היה זה באפריל 1941" ניכר היה בו שהוא מתרגש ומהסס בתחילה אם להמשיך את הסיפור, אך בעידודה של שרה רעייתו ממשיך חיים ופורס את קורותיו כילד בשעה שהנאצים פלשו לבלגראד בירת יוגוסלביה.

"גרנו ברובע היהודי בבלגראד (דורצ'ול) וכשהחלה ההפצה ברחנו לדודה שלי שגרה באזור אחר בעיר. אבי שהיה רופא בכי"ח מקומי לא היה איתנו (גם הדודה, אחות אימא, היתה רופאה וכאמור ברחנו אליה). הטנקים וחיל הרגלים נכנסו לעיר, הצבא הטיל עוצר מוחלט על העיר והחל באיתור היהודים בכל מקום שהגיע אליו. תוך כדי איסוף היהודים העמידו את הגברים בשורה וקצין נאצי ירה בכל גבר עשירי שעמד בשורה, אבא (ד"ר גיאק קלדרון) הצליח לברוח, בדרך מאוד אמיצה, במהלך מסדר זיהוי שנערך בעיר ולמעשה נפרדנו ממנו. אימי (אלה), אחותי (נינה-רגינה), שצעירה ממני בשנה וחצי, ואני.

הנאצים העבירו אותנו למחנה הריכוז מונופול שהיה קודם לכן בית חרושת לטבק, בעיר סקופליה בירת מקדוניה. כעבור כמה שבועות נפגשנו שם עם אבי שנתפס ע"י הנאצים והועבר גם הוא למחנה. במחנה, שהיה מחנה מעבר טרם שהעבירו את אסיריו למחנות ההשמדה, החיים היו עלובים ישנו ע"ג מדפים שקודם לכן ייבשו בהם טבק והריח היה נורא, המזון שסופק לנו היה דל והכיל בדי"כ תפוחי אדמה, לחם ומעט ירקות." חיים מפסיק את רצף דיבורו, משפיל את ראשו וגרונו ניחר והוא ממשיך "כולם ללא יוצא מן הכלל עבדו בעבודות כפייה שונות, גם אנחנו הילדים. באותה תקופה פרצה מגיפה במקדוניה של מחלת הטיפוס ובעקבות זאת החליטו הנאצים לשחרר מהמחנה את הרופאים ומשפחותיהם, כדי

פרח לניצול 2016 – סיכום פעילות אנשי המילואים

מאת: יוסי כהן

המלחמה שימש בין השנים 1945-51 כחבר הנהלה בוועד הפועל של איגוד הקהילות.

ד"ר ג'אק קלדרון, קצין רפואה

ב-1951 עלונו ארצה ואבא שהיה בין היתר הרופא הרשמי של האופרה הלאומית של בלגרד ורופאו האישי של הנשיא טיטו, הורשה בניגוד לאחרים, שעלו בחוסר כל ארצה, לקחת את כל ציוד מרפאת השניים שלו עימו. בארץ בחרנו לגור בירושלים לשם הגיעו רוב העולים מיוגוסלביה, אבא פתח את מרפאתו בירושלים ואימא סייעה לו במרפאה. אבא שהיה רוויזיוניסט, שימש גם כרופאו האישי של מנחם בגין ז"ל. אבא ואימא נפטרו בגיל צעיר יחסית וללא ספק טראומת השואה וגורלם המר השפיעו על בריאותם ואיכות חייהם.

אני מודה לאלוהים שהעניק לי הורים כאלה שלא חסכו דבר מאיתנו וחינונו אותנו לאהבת הארץ, אהבת האדם, החברים ובעיקר הדאגה למשפחה ולדורות הבאים. לסיום אני מבקש לאמר כי זוהי הפעם הראשונה שסיפורי האישי מתפרסם ברבים ואני עושה זאת למען הילדים שחיים כיום, למען הנוער ולמען הדורות הבאים. 1.5 מליון ילדים ובני נוער נרצחו ע"י הנאצים הארורים, ילדים שלא זכו לבגרותם. אין זה עניין של מה בכך, אין זה מובן מאליו, לכן חשוב להטמיע בקרב הילדים ובקרב בני הנוער וכבר בגיל הרך להעריך ולהוקיר את מה שיש לזכור את הקורבנות ואת הנופלים במערכה, לא לסלוח ולא לשכוח, אל דומי לך". השנה סיפר קלדרון את סיפורו לעשרות בני נוער שהתכנסו באולם במרכז יום לקשיש בבית דגן.

וטיפלו בנו היטב). כעבור שנה וחצי בערך שלא ראינו את אימא ואבא שוחררה יוגוסלביה ע"י סטלין והצבא הרוסי ששחררו את כל המדינות הקומוניסטיות. אבא שמונה בינתיים על ידי טיטו (שהיה מנהיג הפרטיזנים ועלה לשלטון לאחר המלחמה) למנהל בית חולים בעיר "ניש" נשאר ביוגוסלביה ואימא חזרה לסופיה לקחת אותי ואת אחותי מהמשפחה שהגניחה עלינו בהעדרה". חיים מפסיק שוב את שטף דיבורו וניכר כי עוברת עליו סערת רגשות המציפה אותו באדמומיות. הזיכרונות קשים. "לא הכרתי את אימא שלי כשפתחתי את דלת הכניסה והיא עמדה שם מולי 'חיים זו אני אימא שלך, המלחמה נגמרה ובאתי לקחת אתכם הביתה' אמרה. זיהיתי את קולה אך היא היתה שונה, פניה, גופה ושערה שהלבין העידו כאלף עדים על הגיהינום שעברה בארבע השנים שחלפו. התרגשנו מאוד ולמחרת בבוקר יצאנו ברכבת חזרה לבלגרד ההרוסה עדיין. קיבלנו מהמשלה בית לגור בו, לא את הבית שלנו שניתן לשלוש משפחות אחרות אלא בית אחר קטן יותר ולא מטופח.

מאוחר יותר אבא חזר מ"ניש" לבלגרד והמשפחה שוב התאחדה, אני כבר כבן 12 שנים ואחותי בת 10 וחצי. לכאורה, נזכר חיים, היינו צריכים להיות מאושרים ושמחים אך לא כך הדבר. העצב, השכול והדאגה שלטו בכל, רשימת הנספים הולכת ומתארכת. אך חייבים להמשיך לחיות.

אבא שנולד בבלגרד (10/1900) כבן למשפחה ענייה, דבק בלימודים

והיה תלמיד מצטיין. ב-1919 יצא ללימודי רפואה בווינה שבאוסטריה ושימש בשנת הלימודים האחרונה כיו"ר האגודה של האקדמאים הציוניים עד 1941. כשהסתיימה

המצבה ע"ש ד"ר ג'אק קלדרון. ביור בן שמון